

KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg (KCOZ)

Beslissing inzake de klacht van
de <klager> over
Careyn, < naam locatie>in Utrecht

DE PROCEDURE

De Klachtencommissie Onvrijwillige Zorg (hierna kortheidshalve aangeduid als de commissie) heeft kennisgenomen van de klacht van <naam klager> (hierna te noemen klager).

De klacht is op 23 augustus 2023 door Careyn (verder ook te noemen: de zorgaanbieder of de verweerder) aangeboden via de email van KCOZ voor behandeling door de commissie.

De commissie heeft de zorgaanbieder de gelegenheid gegeven om op de klacht te reageren. Het verweerschrift heeft de commissie op 6 september 2023 ontvangen en daarnaast zijn nog op verzoek van de KCOZ aanvullende stukken op 18 september 2023 aangeleverd door de zorgaanbieder. Partijen hebben kennisgenomen van elkaars stukken. De hoorzitting vond plaats op 19 september 2023. De commissie heeft een online zitting gehouden ter bespreking van de klacht. Aan de online zitting namen deel: de klager, <naam>, cliëntvertrouwenspersoon Wzd (CVP) bij Zorgstem en namens de zorgaanbieder <naam>, behandeld arts, <naam>, specialist oudergeneeskunde en Wzd-functionaris en <naam>, manager zorg.

Het dictum is op 20 september 2023 aan partijen medegedeeld.

FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

De commissie gaat op grond van het beschrevene in het klachtschrift en verweer en hetgeen ter zitting naar voren is gekomen uit van de volgende feiten.

Klager verblijft op <naam locatie>, een Wzd-accommodatie van Careyn. De klager heeft een psychogeriatrische stoornis. Hij is opgenomen met een artikel 21 Wzd.

Klager woonde voorheen zelfstandig maar doordat hij zichzelf door alcoholverslaving ernstig verwaarloosde en zeer zwak was omdat hij niet at kon hij niet meer langer thuis wonen.

De klager verblijft graag op de <naam afdeling> en heeft het op zich naar zijn zin. In eerste instantie had klager vrijheden binnen het gebouw van de instelling. Hij kocht zijn alcohol in het winkeltje. Dat was niet de bedoeling, maar dat was niet duidelijk met klager besproken.

Partijen zijn met elkaar in overleg gegaan hebben op 23-05-2023 een contract opgesteld, inhoudende dat klager vrijheden krijgt. Hij mocht om te beginnen 1 uur vrij naar buiten. Hij mag buiten de afdeling alcohol kopen, maar niet meer dan 2 consumpties. Verder is afgesproken dat klager geen overlast zal bezorgen. Overlast is dronkenschap, langer wegblijven dan het verlof toestaat, geluidsoverlast veroorzaken en vervelend gedrag naar medewerkers en medebewoners.

In eerste instantie verliep dat best aardig. Echter al vrij snel na het bespreken en tekenen van het contract is geconstateerd dat klager zich niet kon houden aan de afspraken rond het alcoholgebruik. Hij gebruikte te veel alcohol wat resulteerde in vervelend gedrag richting zorgverleners, werd dwars en weigerde ondersteuning bij zijn ADL.

Het contract is daarmee geschonden met als gevolg dat het op in juni 2023 is ingetrokken. Klager raakte zijn vrijheden kwijt. Hij mag nu nog wel onder begeleiding naar buiten.

DE KLACHT

Klacht; Beperking op de bewegingsvrijheid op grond van artikel 2, eerste lid, onder b Wzd.

Klager geeft aan dat hij van de zorgaanbieder niet zelfstandig naar buiten mag. Hierdoor wordt hij beperkt in zijn bewegingsvrijheid en dit heeft hij aangekaart bij het personeel en bij de arts.

De cliënt geeft tijdens de hoorzitting aan dat hij zijn vrijheid belangrijker vindt dan de inname van enkele consumpties alcohol maar erkent ook tegelijkertijd zijn drankprobleem.

HET VERWEER

De zorgaanbieder geeft aan dat het alcoholgebruik van de cliënt een verslaving is waar hij moeilijk van af kan komen. Na de opname bloeide de cliënt helemaal op. Hij at meer, pakte zijn hobby's op en was gezellig en werkte mee aan zijn verzorging. Omdat hij toch zijn biertjes miste is destijds kort na de opname afgesproken met zijn kinderen en met cliënt dat hij twee biertjes per dag mocht hebben op de afdeling. Dit was in eerste instantie een goede afspraak. Klager wilde vervolgens graag meer vrijheid en er werd toegestaan dat hij ook buiten de afdeling naar beneden naar het restaurant mocht gaan met bepaalde afspraken inzake alcoholinname. Omdat cliënt zich niet heeft gehouden aan die afspraken met als gevolg dat hij te veel had gedronken mocht hij niet meer zelfstandig van de afdeling. De zorgaanbieder geeft echter wel toe dat de afspraken hieromtrent niet duidelijk genoeg waren voor klager. Omdat de klager steeds zijn wens uitte om meer vrijheid te krijgen is besloten om hem een tweede kans te geven. Er zijn een aantal afspraken duidelijk op papier gezet in de vorm van een contract zodat hij met deze afspraken naar buiten toe mocht. Aanvankelijk ging het goed maar helaas lukte het de cliënt uiteindelijk niet om zich aan deze afspraken te houden ten aanzien van het

drankgebruik. Dit is mede te danken aan zijn ziektebeeld en zijn verslaving. Daarom is besloten dat hij zonder begeleiding niet meer naar buiten mag.

De instelling heeft dit besluit in eerste instantie gezien als onvrijwillige zorg en wel als een beperking om het eigen leven in te richten. Het Wzd stappenplan is gevolgd en de evaluaties hebben binnen de gestelde termijnen plaatsgevonden. In stap 4 merkt de externe deskundige op dat hij adviseert het gevoerde beleid te continueren, er een aparte Wzd module aangemaakt dient te worden voor de beperking van de vrijheden. En eventueel, als klager zich verzet tegen inspectie van zijn kamer hiervoor ook een aparte Wzd module op te starten.

De zorgaanbieder geeft tijdens de hoorzitting aan dat zij worstelt met het dilemma dat zij de cliënt graag meer vrijheid wil geven maar daardoor bestaat er ook een grotere kans op alcoholmisbruik. Zij hebben zich wel laten adviseren door deskundigen op het gebied van het syndroom van Korsakov en ook overwogen of een gespecialiseerde afdeling wellicht een beter alternatief zou zijn. Concrete acties hierop zijn niet ondernomen.

OVERWEGINGEN EN CONCLUSIES

De klacht gaat over een onderwerp zoals genoemd in artikel 55 Wzd. De commissie is bevoegd om de klacht in behandeling te nemen.

Regels waaraan de commissie toetst.

De Wet zorg en dwang geeft de instelling de mogelijkheid om ter voorkoming van ernstig nadeel voor een bepaalde tijd onvrijwillige zorg toe te passen als de cliënt zich verzet tegen noodzakelijke behandeling of maatregelen.

De cliënt kan zich daartegen verweren door in eerste instantie daarover met zijn behandelaar in overleg te gaan en als dat niet tot het gewenste resultaat leidt een klacht in te dienen bij de klachtencommissie. De klachtencommissie toetst of de procedurele regels van de Wzd zijn gevolgd; of er werkelijk een ernstig nadeel is en of de opgelegde maatregel of behandeling doelmatig is om het nadeel af te wenden en of er minder belastende alternatieven zijn. Verder toetst de commissie of de maatregel of behandeling niet langer duurt dan noodzakelijk is.

Overwegingen.

Uit de stukken en tijdens de hoorzitting is naar het oordeel van de commissie naar voren gekomen dat ten aanzien van de beslissing onvrijwillige zorg (het beperken van de inname alcohol en de bewegingsvrijheid) het stappenplan volgens de regels van de Wet zorg en dwang (Wzd) maar deels is gevolgd. Allereerst constateert de commissie dat er twee Wzd- modules moeten komen. Nu ontbreekt een aparte module beperking van zijn bewegingsvrijheid. Beide beperkingen (recht op het inrichten van zijn eigen leven en beperken bewegingsvrijheid) zijn nu in één module gezet. De commissie oordeelt wel dat het ernstig nadeel goed is onderbouwd door de zorgaanbieder, er is een externe deskundige inzake de behandeling inzake zijn alcoholmisbruik geraadpleegd voor advies en de onvrijwillige zorg is geëvalueerd volgens het stappenplan van de Wzd. Dit laat onverlet dat de Wzd ook vereist dat er een perspectief is voor de client over de afbouw van de maatregel en gekeken is naar alternatieven. Naar de mening van de commissie is

dit laatste nu niet voldoende overwogen door de zorgaanbieder. De commissie adviseert dan ook om de alternatieven zoals inzet van medicatie of helemaal geen alcohol meer geven zoals Korsakovafdelingen dit gewoon zijn te doen nader te onderzoeken. Verder moet er nog een tweede Wzd-module (dus naast de beperking zijn eigen leven in te richten) worden aangemaakt inzake de beperking van zijn bewegingsvrijheid. Nu zijn beide maatregelen in een module gezet.

BESLISSING

De commissie oordeelt dat het beperken van iemands bewegingsvrijheid een zeer zware maatregel is. Het is dan ook van belang dat er een toekomstperspectief moet worden gegeven aan de cliënt en beter naar de alternatieven moet worden gekeken. Ook is er geen aparte Wzd-module aangemaakt voor het beperken van de bewegingsvrijheid. De commissie oordeelt dan ook dat de klacht gegrond is.

RECHTSMIDDEL

Partijen kunnen, binnen zes weken na de dag waarop de commissie deze beslissing aan partijen heeft medegedeeld (dat wil zeggen: binnen zes weken na de dag waarop partijen gemeld is dat zij deze beslissing kunnen downloaden van het netwerk van de KCOZ), een verzoekschrift indienen bij de rechter ter verkrijging van een beslissing over de klacht (zie artikel 56c Wet zorg en dwang).

Deze uitspraak is vastgesteld op 26 september 2023 door de voorzitter van de Klachtencommissie onvrijwillige Zorg, de heer mr. J.A. Heeren (voorzitter) en de leden mevrouw drs. N.C. Heerema (Specialist Oudergeneeskunde) en mevrouw dr. mr. A.H.P.M. de Rooij, jurist.

mr. J.A. Heeren,
voorzitter

Dit is de geanonimiseerde versie van een uitspraak van de KCOZ. Conform artikel 56b, lid 7 Wzd maakt de KCOZ haar uitspraken openbaar 'in zodanige vorm dat deze niet tot personen herleidbaar zijn, behoudens voor zover het de zorgaanbieder betreft'. De KCOZ maakt haar uitspraken openbaar door deze op de website van de KCOZ te publiceren